

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Hoofredactie: G. H. Waage, Prof. Pieter Willemsstraat 41, Maastricht, Telefoon 3605. Mederedacteuren: Jos. Cremers, Loolersgracht 7, Maastricht, Tel. 2294. Dr. H. Schmitz S. J., Ignatius College, Valkenburg (L.), Telef. 35. R. Geurts, Echt. Penningmeester: ir. P. Marres, Villa „Rozenhof”, St. Pieter-Maastricht, Postgiro 125366 ten name v.h. Nat. hist. Gen., Maastricht. Drukkerij v.h. C. Goffin, Nieuwstr. 9, Tel. 2121.

Versijnt Vrijdags voor de Maand. Vergad. van het Natuurhistorisch Genootschap (op den eersten Woensdag der maand) en wordt aan de Leden van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg gratis en franco toegezonden. Prijs voor niet-leden f 6.00 per jaar, afzonderlijke nummers voor niet-leden 50 cent, voor leden 30 cent. Jaarl. contributie der leden f 3.50. Auteursrecht voorbehouden.

INHOUD: Aankondiging Maandelijksche Vergadering op Woensdag 1 Febr. a.s. — Nieuwe leden. — Mededeeling. — Lijst der leden van het Nat. Hist. Genootschap in Limburg. — Verslag der Maandelijksche Vergadering van Woensdag 4 Jan. 1939. — Rector Cremers. Falsificaties. — A. De Wever. Wilde Kamperfoelie (*Lonicera periclymenum*). — P. Kruizinga. *Viscum album* en de voedsterboomen.

VERKRIJGBAAR:

1e en 2e Aanvulling der

AVIFAUNA

van de Nederlandsche Provincie Limburg, benevens een vergelijking met aangrenzende gebieden door

P. A. HENS

UITGAVE 1926.

Deze aanvullingen beslaan 48 bladzijden, benevens 4 platen, en kosten slechts

1.50

Bestellingen worden ingewacht bij de

Uitg. M^{ij}. v/h. CL. GOFFIN
NIEUWSTR. 9, TEL. 2121, MAASTRICHT.

Men gelieve hiervoor de bestelkaart op de achterzijde van dit omslag uit te knippen en ingevuld te retourneren.

door

Dr. E. JASPAR.

Prijs ingen. f 3.90, geb. f 5.25.

Het werk bevat 310 pag. tekst op Esparto papier
en 20 pag. platen op zwaar kunstdruk papier.

Verkrijgbaar in den boekhandel en bij de

Uitg. Mij v.h. Cl. Goffin

Nieuwstraat 9, Maastricht, Telefoon 2121.

.....
Hierlangs afknippen.

INTEEKENBILJET.

De ondergeteekende

..... (naam en
duidelijk adres) wenscht te ontvangen op het werk: „KINT GEER EUR EIGE
STAD?” door Dr. E. Jaspar. ^{Ingenaaid*}
_{Gebonden*}

Door middel van boekhandel *).

(handteekening)

Door middel van de uitgevers *).

* Doorhalen wat niet verlangd wordt.

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Hoofdredactie : G. H. Waage, Prof. Pieter Willemsstraat 41, Maastricht, Telefoon 3605. **Mederedacteuren** : Jos. Cremers, Looiersgracht 7, Maastricht, Tel. 2294. Dr. H. Schmitz S. J., Ignatius College, Valkenburg (L.), Telef. 35. R. Geurts, Echt. **Penningmeester** : ir. P. Marres, Villa „Rozenhof”, St. Pieter-Maastricht, Postgiro 125366 ten name v.h. Nat. hist. Gen., Maastricht. **Drukkerij** v.h. Cl. Goffin, Nieuwstr. 9, Tel. 2121.

Versijnt **Vrijdags** voor de Maand. Vergad. van het Natuurhistorisch Genootschap (op den eersten Woensdag der maand) en wordt aan alle Leden van het **Natuurhistorisch Genootschap in Limburg** gratis en franco toegezonden. Prijs voor niet-leden f 6.00 per jaar, afzonderlijke nummers voor niet-leden 50 cent, voor leden 30 cent. Jaarl. contributie der leden f 3.50. Auteursrecht voorbehouden.

INHOUD : Aankondiging Maandelijksche Vergadering op Woensdag 1 Febr. a.s. — Nieuwe leden. — Mededeeling. — Lijst der leden van het Nat. Hist. Genootschap in Limburg. — Verslag der Maandelijksche Vergadering van Woensdag 4 Jan. 1939. — Rector Cremers. Falsificaties. — A. De Wever. Wilde Kamperfoelie (*Lonicera periclymenum*). — P. Kruizinga. *Viscum album* en de voedsterboomen.

DE MAANDELIJSCHE VERGADERING

zal plaats hebben op **Woensdag 1 Febr. a.s.**,
's namiddags te 6 uur precies in het Museum.

MEDEDEELING.

De Gemeenteraad van Maastricht heeft in verband met het bereiken van den pensioengerechtigden leeftijd van Rector Jos. Cremers een voorstel van B. en W. aangenomen.

Besloten werd, dat de Rector belast zal blijven met het toezicht op de collecties, totdat de nieuwe Conservator, waarvoor reeds een oproep is geplaatst, in functie treedt.

Daarna zal de Rector op uitdrukkelijk verzoek van B. en W. den nieuwen Conservator, voorloopig voor den tijd van een jaar, met raad en daad ter zijde staan.

Het Bestuur.

NIEUWE LEDEN.

De heer A. Nulens, Eijsden; Mej. M. A. Malens, Al. Battalaan 20, Maastricht.

Lijst der leden van het Nat. Hist. Genootschap in Limburg.

LEDEN VAN VERDIENSTE.

Jos. Beckers, Beek L.
Jos. Cremers, Looierstraat 7, Maastricht.
Pater Dr. H. Schmitz S. J., Ignatius College,
Valkenburg.
A. De Wever, Nuth.
Mr. L. B. J. van Oppen, Oud-Burgemeester van
Maastricht.

GEWONE LEDEN.

A

Adam, J., Hoofdonderwijzer, Meerssen.
Alberts, Th., Pastoor, Gasthuis, Meerssen.
Assmuth, Dr. Jos., S. J., Prof. Fordham University,
New-York city U. S. A.

B

Barendrecht, G., Dr., Garenkokerskade 5 rood,
Haarlem.
Beaufort, Prof. Dr. L. F. de, „Hooge Klei”,
Amersfoort.
Beckers, G., Notaris, Hoensbroek.
Beckers, G., Arts, Beek L.
Beckers, Jos., Arts, Beek L.
Beckers, Mr. Nic., Adv.-Proc., Sittard.
Beckers, Rie, Beek L.
Bels, L., Biol. stud., Domplein 16bisA, Utrecht.
Bemelmans, H., Ir., R. K. Pr., Directeur Land-
bouwwinterschool, Steegstraat 5, Roermond.
Bemelmans, J., R. K. Pr., Directeur der H. B. S.
voor Meisjes, Roermond.
Berden, W., Pastoor-Deken, Venray.

Br. Bernardus, Klooster Eerw. Priesters van het
H. Hart, Heerderweg, Maastricht.
Besseling, A. J., Koningsweg 30, den Bosch.
Bibliotheek, Rolduc-Kerkrade.
Bibliotheek, Bissch. College, Sittard.
Bibliotheek Gemeentel. Universiteit, Amsterdam.
Bingen, P., Mathias Wynandstr. 6, Maastricht.
Blanken, A. G., Platielstraat 7, Maastricht.
Bloemen, Apotheker, Beek (L.).
Blijdorp, P., Harntjesweg 7, Wageningen.
Boerma, N., Bloemist, Dautzenbergstraat 38,
Heerlen.
Bolsius, Mr. F. J., President der Arr. Rechtbank,
Roermond.
Boorn, M. v. d., Med. Drs, Sarphatiepark 123,
Amsterdam.
Boosten-Stols, Firma, O. L. Vrouweplein 23,
Maastricht.
Botke, Dr. J., Herm. Coll.str. 34, Groningen.
Bouchoms, P., Hoofdonderwijzer, Gronsveld.
Bouten, L., Praeparateur, Parade 11, Venlo.
Broeder Edgard, Brusselschestraat 38, Maastricht.
Broeders der Onbevleete Ontvangenis,
Tongersche weg 135, Maastricht.
Brouwer, W., Grand Hôtel, Wilhelminaplein,
Heerlen.
Busch, F., Geleenstraat 10, Heerlen.

C

Caselli, Em., Valkenburg (L.).
Caselli, G., Valkenburg L.
Clerx, F., Hoofdonderwijzer, Beek (L.).
Coenegracht, L. D. L. M., Kol. Infanterie b.d.,
St. Lambertuslaan 2, Maastricht.
Courrech-Staal, E., Leeraar Sted. Gymn.,
Bergweg 16, St. Pieter-Maastricht.
Cremers, Jos., Looierstraat 7, Maastricht.
Cremers, Fr., Directeur Zuivelfabriek, Sittard.
Cremers, Jos., Apotheker, Valkenburg L.
Cremers-Eck, Hôtelier, Valkenburg (L.).
Cremers, L., Nuth.
Crolla, A., Directeur Sted. Muziekschool,
Koningsplein 4, Maastricht.

D

Damen, F. A. L. M., Burgemeester, Geleen.
Derks, A. J., notaris, Lenculenstr. 15, Maastricht.
Directie E.N.C.I., St. Pieter, Maastricht.
Begunstigster.
Diederens, B., R. K. Pr., Pastoor te Limmel.
Dresen, P., Ir., Laurastraat, Eyselshoven.
Drift, A. J. W., v. d., Megenstraat 35, Arnhem.
Droesen, Dr. W., Lid 2e Kamer der Staten-Gen.,
Roermond.
Drukkerij v.h. Cl. Goffin, Maastricht.
Dulk den, A., Treilerweg 2, Scheveningen.
Dumoulin, E. M. L., Huize „De Maertack”,
Houthemerweg, Valkenburg L.
Dütting, T., Mej., Oranjeplein 45, Maastricht.

E

Eck, W. J., R. K. Pr., Rector St. Jozef,
Valkenburg (L.).
Eggermont, C. van, Leeraar Plant- en Dierkunde
Kapellerlaan 117 C, Roermond.
Eijs, E. van, R. K. Pr., Pastoor, Berg-Urmond (L.)
Endepols, Dr. H. J. E., Rector Sted. Gymn.,
St. Hubertuslaan 11, Maastricht.
Eussen, Fr., Burgemeester, Elsloo.
Evers, A. M. J., Adelaarsweg 69, Amsterdam N.

F

Fey, J., Kanaaldijk 23, Maastricht.
Fischer, F. C. J., Percijnstr. 13 a, Rotterdam.
Florschütz, Mr. F., Secretaris van het College van
Curatoren, Landbouwhoogeschool, Velp.
Franssen, Dr. C., Bataviasche weg 18,
Buitenzorg-Java.
Frings, F., m. i. Directeur Mijnschool, Heerlen.

G

Gadiot, Mr. Jos., Rechter Arr. Rechtbank,
St. Hubertuslaan 17, Maastricht.
Garjeanne, Dr. A. J. M., Leeraar aan de H. B. S.,
Venlo.
Gedeputeerde Staten in de Provincie Limburg,
Maastricht.
Gelissen, M. H., Tuinbouwonderwijzer, Blerick.
Gem. Hoogere Burgerschool, Helmstraat 1,
Maastricht.
Geol. Min. Instituut v. d. Rijksuniversiteit,
Groningen.
Geol. Instituut der Landbouwhoogeschool,
Duivendaalsche laan 2, Wageningen.
Gerards, L., Hotel-Rest. Germania, Saroleastraat,
Heerlen.
Gerritzen, B., 40 Cleveland square W. 2, Londen.
Geurts, R., Leeraar Kweekschool,
Groote Straat 39, Echt.
Geusgens, H. C. J., Muntstr., Maastricht.
Geyn, Dr. W. v. d., Instituut voor Mijnbouw-
kunde, Delft.
Gils, Dr. J. van, R. K. Pr., Inspecteur van het
bijzonder onderwijs, Roermond.
Goessens, M., Rector „Nieuwenhof”, Maastricht.
Goffin, H., Minckelersstraat 18, Maastricht.
Goor, P., Pastoor, St. Pietersrade-Kerkrade.
Graaff, Prof. Dr. W. C. de, Utrecht.
Gregoire, L., Glacisweg 15, Maastricht.
Grinten, H. v. d., Venlo.
Groenen, J. D., Wittevrouwenweg, Maastricht.
Grond, A. Dr., Zandweg 4, Heerlen.
Groothoff, Dr. Ir. T. H., Villa „Leeuwenhorst”,
Valkenburg (L.).
Grossier, L., Oud-Weth., Vrijthof 20, Maastricht.
Gugten, D. v. d., Bloemenweg 13, Maastricht.

H

Haan, J. de, Maasstraat A 334, Weert.
Haenecourt, J. E. L., res. kolonel, Looierstraat 24,
Maastricht.

Haex, Mr. A. C., Mijndirecteur, Heerlen.
 Hagdorn, A., Rijksontvanger, Maastricht.
 Hamers, M., Dir. Maastr. Broodfabriek,
 Maastricht.
 Hayen, Albert, Scharn 11, Heer L.
 Hardy, P., Amanuensis, Maastricht.
 Heimans, J., Dr., Leeraar Amsterd. Lyceum,
 Michel Angelostr. 41 bov. Amsterdam-Zuid.
 Hens, P., Burgemeester, Valkenburg (L.).
 Hennekens, Ch., „Huize Groenenberg”, Thorn L.
 Hennekens, Eug., R. K. Pr., Leeraar aan het
 Bisschoppelijk College, Roermond.
 Hennekens, Theoph., Wolf Eynde 2, Beek L.
 Heurn, Jhr. W. C. v., Simpangpark 7, Soerabaja.
 Heyen, Th. G., Bergerweg 90A, Urmond.
 Heyst van, Pater, Montfortaan, Schimmert L.
 Hollman, Alph., Apotheker, Markt, Maastricht.
 Hollman-Willems, G., Lenculenst. 11, Maastricht.
 Hoogenberk, Hub., Engelenkampstraat 13, Sittard.
 Hoogendoorn, Markt 216, Oudewater.
 Hoogeveen, T., S. J., Pater, Can. College,
 Berg en Dalsche weg, Nijmegen.
 Houben, H., Oud-Directeur Gem. H. B. S. en
 H. H. S., St. Lambertuslaan 1, Maastricht.
 Houx, H., Oud-Wethouder, Tongerscheweg 166,
 Maastricht.
 Hupperetz, Eug., Apotheker, Weert.
 Hustinx, Dr. E., Heerlen.

I

Iterson-Rotgans, Mevr. J. van, Heerlen
 Iterson, Mej. W. van, St. Servaasbolwerk, Utrecht.

J

Janssen, M. L. H., Onderwijzer, Steyl L.
 Janssens, Dr. P. G. M., Leeraar Sted. Gymn.,
 Alex. Battalaan 30, Maastricht.
 Jeswiet, J., Prof. Dr., Hoogleraar Landbouw-
 hoogeschool, „Marienhof”, Bennekom.
 Jeugdbond, Ned., v. Natuurstudie,
 p.a. J. de Wildt, Linnaeushof 60, Amsterdam.
 Jongen, H. H., R. K. Pr., Pastoor,
 Wahl-Nyswylre.
 Jongmans, Prof. Dr. W. J., Dir. v. h. Geol. Bureau
 voor 't Ned. Mijnged. Heerlen.

K

Kemner, Dr. N. A., Experimentalfältet, Zweden.
 Kemp, M., Parallelweg 50, Maastricht.
 Kentgens, J. S., Leeraar a.h. Bissch. College,
 Sittard.
 Kessels, J., Saroleastraat 64, Heerlen.
 Keulen, J., Leeraar a. h. Bissch. College, Sittard.
 Kleipool, P. C., Lenculenstraat 6, Maastricht.
 Klinkenbergh, Fr. E. M., Directeur Incassobank,
 v. Heylerhofflaan 6, Maastricht.
 Koopmans, Dr. R. G., Akerstraat Noord 61,
 Treebeek.
 Koornneef, J., Hooge weg 18, Velp (Gld.).
 Kortebos, Mr. H. H., St. Lambertuslaan 10 a,
 Maastricht.

Kreutzer, Dr. H. H., Jubileumstraat 11, Sittard.
 Kroft, W. G. van der, Rijkstuinbouwconsulent.
 Parkweg 16, Maasricht.
 Kruizinga, Dr. P., Inst. Mijnb.kunde der T. H.
 Delft.
 Kruytzer, Dr. E. M., R. K. Pr., Bisschoppelijk
 College, Roermond.
 Kurris, Fr., Dr. Ir., Wilhelminasingel 61,
 Maastricht.
 Kwisthout, Jos., Dr., Keizersgracht 148, A'dam.

L

Lagers, F., Brusselschestraat 87 b, Maastricht.
 Landtman, H., Roo Valkstr. 19 b, Rotterdam.
 Latiers, Mevr. H., Tegelen.
 N.V. Société des Charbonnages „Laura en Ver-
 eeniging”, Eijgelshoven. Begunstigster.
 Leent, Dr. J. A. J. M. van, Heerlen.
 Leeszaal, R. K., Breedestraat, Maastricht.
 Lempke, B. J., Oude IJselstraat 12 III,
 Amsterdam-Zuid.
 Lenders, G., Pastoor, Heerlerbaan.
 Leruth, R., Rue Em. de Laveleye,
 Hermalle sous Argenteau.
 Leufkens, H., Caumerdalschestraat 1, Heerlen.
 Leysen, Léon, Onderwijzer, Akenersteenweg 114,
 Heer.
 Lienaerts, Ern., Notaris, Merkelbeek.
 Limb. Streekplannendienst, Bouillonstr. 1 A,
 Maastricht.
 Linden, v. d., P., Leeraar Aandr. Gem. H. B. S.,
 Volksplein 19, Maastricht.
 Lintjens, H., Kemperweg 3, Heerlen.
 Lith, v., J. P., Hillegaersbergstr. 145, Hillegersberg.
 Lücker, E., Leeraar aan het Bissch. College,
 Willem II Singel 28, Roermond.
 Lugt, C. van der, S. J., Pater, Rozengracht 150,
 Amsterdam C.

M

N.V. Maatschappij tot Expl. van Limburgsche
 Steenkolenmijnen, Heerlen. Begunstigster.
 Mac Gillavry, Dr. D., Bergen-Binnen N.H.
 Maessen, J. H. W., Kantoorbediende,
 Meerssenerweg 199, Maastricht.
 Mallens, M. A., A. Battalaan 20, Maastricht.
 Marres, Paul, Ir., Villa „Rozenhof”, St. Pieter.
 Marres, Paul Jr., Med. stud., Sarphatiepark 123,
 Amsterdam.
 Marres, Dr. A., Willemsparkweg 31, Amsterdam.
 Martens, P., Saroleastraat 9, Heerlen.
 Maastricht, E. G. C. v., Scharnerweg 23, Maastricht.
 Meens, M. J., IJsfabriek, Spaubeek L.
 Meer, v. d., Oogarts, St. Lambertuslaan 4 b,
 Maastricht.
 Meertens, M., Landmeter, Graaf v. Waldeckstraat,
 Maastricht.
 Mekel, J. F. M., Oude Delft 126, Delft.
 Meijere, Prof. Dr. J. C. H. de, Noorder Amstel-
 laan 174 II, Amsterdam Z.
 Mols, J., Inspecteur L. O., L. Kanaaldijk 10,
 Maastricht.

Mommers, M., Hoofd der School, Heer.
 Moorman, J. Th., Pastoor, Bosscherveld,
 Maastricht.
 Mooren, J., Leeraar R. K. v. O.,
 Observantenweg 49, Maastricht.

N

Nadaud, C., Industrieel, Oude Tweebergenpoort 1,
 Maastricht.
 Nillesen, H., R. K. Pr., Pastoor, Rimbürg.
 Nulens, A., Eijsden.
 Nypels, Jo, Scharn.
 Nyst, Edm., St. Jacobstraat 1, Maastricht.
 Nijhof, Firma Mart., 's Gravenhage.

O

Oberjé, G. H., R. K. Pr., Pastoor, Epen (L.).
 Oliviers, R. K. Pr., Pastoor, Bergerstr. 145, Heer.
 Oppen, Mr. L. B. J. van, Oud-Burgemeester,
 St. Pieterskade 23, Maastricht.
 Oppen, Mr. Dr. Ch. v., St. Servaasklooster 29,
 Maastricht.

P

Panhuysen, Dr. G. W. A., wnd. Rijksarchivaris,
 Meerssenerweg 116, Limmel-Maastricht.
 Paulussen, Mr. H., Jr., Molenberglaan 17,
 Heerlen.
 Paulussen, Mr. Ch., St. Servaasklooster 30,
 Maastricht.
 Peeters, S. J., Dr., Pater, Berchmanianum Hout-
 laan 4, Nijmegen.
 Peters, P., Oud-Onderwijzer, Heerlen.
 Petit, ir., Th. P. L., St. Lambertuslaan 23 b,
 Maastricht.
 Ploem, Dr. R., Vaals.
 Pop, Dr. L. J. Jos., Klein Seminarie, Rolduc-
 Kerkrade.
 Prick, Dr. J., Doktershuis-Wilh. Gasthuis,
 Amsterdam.
 Provinciale Staten in Limburg, Gouvernement,
 Maastricht.
 Pijls, F. W. G., li., Markt 72, Didam.
 Pijpers, Leeraar Nat. Historie,
 Van Schelbergenstraat 35, Venlo.

R

Raignier, A., Pater S. J., Minderbroedersstraat 11,
 Leuven.
 Reclaire, Dr. A., Alexanderlaan 17, Hilversum.
 Reinhold, Dr. Th., Geoloog b. d. Rijksopsp.dienst,
 Spaarne 17, Haarlem.
 Resink, J., Dir. R. K. H. B. S. voor Meisjes,
 v. Heylerhofl. 7, Maastricht.
 Reymer, Mr. P., Burgemeester van Roermond.
 Rheden, J. J. van, Spaarne 17, Haarlem.
 Rijk, J. C., gep. Majoor Infanterie,
 Markt, Meerssen.
 Rijks Geologisch Mineralogisch Museum,
 Graanmarkt, Leiden.

Rijks Museum v. Natuurl. Historie, Leiden.
 Ritzen, C., Pastoor, Nuth (L.).
 R. K. Onderwijzersbond afd. Roggel,
 p.a. L. L. Mertens, H. d. Sch., Nunhem L.
 Roepke, Prof. Dr. W., Wageningen.
 Rongen, P. M., Boschstraat 81, Maastricht.
 Rummelen, F. van, Stationstraat 49, Heerlen.
 Rüschkamp, Dr. F. S. J., Hochschule St. Georgen,
 Frankfurt/M. Süd.
 Rutten, Prof. Dr. L., Hoogleraar Rijks-Univer-
 siteit, Utrecht.

S

Schaik, van, D. C., Ir., Bemeler weg 28, Heer.
 Schleiden, F., Kapelaan, Molenberg, Heerlen.
 Schmedding, A. H. M., Arts,
 Gr. Looierstr. 30, Maastricht.
 Schmedding, Geol. Stud., Gr. Looyerstr. 30,
 Maastricht.
 Schmitz, H., S. J., Dr., Ignatius-College,
 Valkenburg L.
 Schols, V., Koopman, Prins Bisschopsingel 17,
 Maastricht.
 Scholte, A. M., Pater S. J., St. Aloysius-College,
 Oostduinlaan 50, den Haag.
 Schoon, Mr. A., Groote Looierstraat, Maastricht.
 Schoonbrood, M. G., Oud-Hoofd d. Rijksleer-
 school, Brusselscheweg 98, Maastricht.
 Schulte, Dr. J., Chirurg, Kapoenstr. 7, Maastricht.
 Schure, H. H., Drs., Leeraar R. K. H. B. S.,
 Brusselsche weg 17, Maastricht.
 Schweitzer, W., Mijndirecteur, Valkenburgerweg
 28, Heerlen.
 Schwierstra, R., Kloosterkoolhof 16, Heerlen.
 Sloff, Jan G., Leeraar R. H. B. S.,
 Halterscheweg E 84, Bergen op Zoom.
 Smeets, Cl., Gr. Looierstraat 23, Maastricht.
 Smits, Ir., G. C. M., Huize „De Heek”, Hulsberg,
 post Valkenburg L.
 Snel, P. H., Secr. K. v. Koophandel,
 Bekkerweg 73, Heerlen.
 Snoek, W., Arts, Kerkrade.
 Soeten, L., Kasteel „Caester”, Canne B.
 Soyka, W., Hundsheim, Post Bad-Deutsch,
 Altenburg, Nieder-Oesterreich.
 Sprenger, Prof. A. M., Hoogleraar Landbouw-
 hoogeschool, Wageningen.
 Staatsmijnen in Limburg, Heerlen, Begunstigster.
 Stadsbibliotheek der gemeente Maastricht,
 Vrijthof 47, Maastricht.
 Steenhuis, Dr., Geoloog, Spaarne 17, Haarlem.
 Steenis, Dr. E. G. G. J. van, Plantkundige bij het
 Herbarium, Buitenzorg, Java N.O.I.
 Stevens, K., Pr. Bisschopsingel 45, Maastricht.

T

Tendijck, K., Schinkelstraat, Heerlen.
 Terhal, H. J. J., Klompstraat 18, Heerlen.
 Tesch, Dr. P., Direct. v. 's Rijks Geol. Dienst,
 Spaarne 17, Haarlem.
 Thiel, A. J. M. van, R. K. Priester, Leeraar
 Bissch. College, Roermond.

Thysse, Dr. Jacq. P., Bloemendaal.
 Tilmans, W. J., Hoofd der School, Geulle.
 Timmermans, L. H., Directeur Bisschoppelijk
 College, Sittard.

U

Ubaghs, R., van Dycklaan 18, Naarden-Bussum.
 Umbgrove, Prof. Dr. J. H. F., Hoogleraar aan de
 Technische Hoogeschool, Inst. v. Mijnbouwkunde
 Delft.
 Ursulinen, Eerw. Zusters, Echt.
 Ursulinen, Eerw. Zusters, Gr. Gracht, Maastricht.

V

Venema, H. J., Ass. Lab. v. Plantensyst. en
 geographie, Bovenweg 30, Bennekom.
 Vernhout, Dr. J. H., „Randduin”, Oostkapelle
 Vergoosen, G. H., Hoefkestr. 46, Eindhoven.
 Verschuere, Kapellerlaan 25, Roermond.
 Visser, J., Capucijnenstraat 3 c, Maastricht.
 Vlerk, Dr. J. M. v. d., Hoogleraar voor Geologie
 en Palaeantologie, Zoeterwoudsche singel 74,
 Leiden.
 Vliexs, Mej. M. H., Hoofdonderwijzeres, Schinnen
 Voncken, Frits, Apotheke, Heerlen.
 Vos, J. J. H., Ir. Directeur der N. V. Waterl. Mij.
 voor Z.-Limburg, Prins Bisschopsingel 5,
 Maastricht.
 Vuuren, van, Prof. L., Hoogleraar Rijksuniver-
 siteit, Maliebaan 109, Utrecht.

W

Waage, G. H., Leeraar Gem. H. B. S. en Sted.
 Gymnasium, Prof. Pieter Willemsstr. 41,
 Maastricht.
 Wachter, W. H., Leeraar Nat. Hist. aan de H.
 B. S., Mathenesserweg 118 a, Rotterdam.
 Wagenaar-Hummelink, P., „Ockenrode”,
 Loosduinen.
 Waterschoot v. d. Gracht van, W. A. J. M., Mr.,
 Hoofd-ingenieur der Mijnen, Kasteel „Wylré”,
 te Wylré.
 Weber-v. Bosse, Mevr., Eerbeek.
 Welters, Fr., Pastoor, Genhout-Beek (L.).
 Wersch, H. J. L. van, Apotheke, Hoofdstr. 29,
 Kerkrade.
 Wersch, Jac. v., Schaesbergerweg 35, Heerlen.
 Wersch, L. v., A 9, Simpelveld.
 Wessem, Jos. van, Notaris, Sittard.
 Wessem, Jos. van, Jr., Bankier, Sittard.
 Wever, A. de, Arts, Nuth.
 Wever, A. de, rustend Pastoor,
 Sanatorium, Heerlen.
 Wever, H. de, Kasteel Raar-Meerssen.
 Wiel, P. v. d., Gerard Terborghstraat 23,
 Amsterdam Z.
 Wilde, J. A. J. de, Da Costakade 60,
 Amsterdam W.
 Willemse, A., Arts, Kerkrade.
 Willemse, C., Arts, Eyselshoven.
 Wintgens, P., Mijningenieur, Heerlen.

Z

Zuylen, H., R. K. Pr., Rolduc.

BESTUUR :

Rector Jos. CREMERS, Voorzitter.
 L. GROSSIER, Ondervoorzitter.
 G. H. WAAGE, Secretaris.
 Ir. P. MARRES, Penningmeester.
 Jos. BECKERS.
 M. MOMMERS.
 Fr. VAN RUMMELEN,
 Dr. H. SCHMITZ S. J.
 Mr. Dr. W. A. J. H. WATER-
 SCHOOT v. d. GRACHT, } Leden.

Ruilverkeer.

NEDERLAND.

Botanisch Laboratorium der Gem. Universiteit
 Hortus Botanicus, Amsterdam.
 Botanisch Laboratorium der Rijks-Universiteit,
 Hortus Botanicus, Leiden.
 Club van Ned. Vogelkundigen,
 p.a. Dr. C. G. B. Ten Kate, Kampen.
 Geol. Bureau v. h. Nederl. Mijngedebied,
 Akerstraat 86, Heerlen.
 Geologisch Instituut der Gem. Universiteit,
 Amsterdam.
 Kon. Akademie v. Wetenschappen (Bibliotheek)
 Amsterdam.
 Kon. Nederl. Aardrijksk. Genootschap,
 Koloniaal Inst. afd. Volkenkunde,
 Linnaeusstr. 2a, Amsterdam O.
 Landbouw Hoogeschool (Bibliotheek),
 Wageningen.
 Nederl. Phaenologische Vereeniging,
 p.a. J. D. Vis, Postbus 1, Westzaan.
 Nederl. Botanische Vereeniging, p.a. Bibliotheek
 Koloniaal Instituut, Mauritskade 63—65,
 Amsterdam.
 Nederl. Nat. Hist. Vereeniging,
 Koninginnestraat 80, Breda.
 Nederl. Ornithologische Vereeniging,
 p.a. Dr. G. v. Oordt, Zoöl. Lab., Janskerkhof 3,
 Utrecht.
 Nederl. Mycologische Vereeniging (Bibliotheek).
 p.a. Dr. A. Oort, Eriicalaan 5, Wageningen.
 Nederl. Dierk. Vereeniging (Bibliotheek).
 Zoölogisch Station, Helder.
 Provinciaal Utrechtsch Genootschap,
 2e K. Baanstr. 3 bis, Utrecht.
 Vereeniging tot Behoud v. Natuurmonumenten.
 Heerengracht 540, Amsterdam.
 Zeeuwsch Genootschap voor Wetenschappen,
 Middelburg.

ARGENTINIE.

Instituto de Fisiografia y Geologia de la Facultad
 de Ciencias matematicas, etc. de la Universidad
 nacional del Litoral Av. Pellegrini 250, Rosario.
 Museo nacional de Historia natural „Bernardino
 Rivadavia”, Buenos Aires (Argentina).

BELGIE.

Kon. Natuurh. Museum v. België,
 Vautierstraat 31, Brussel.

Natuurwetensch. Genootschap „Dodonea”,
Ledeganckstraat 35, Gent.
Société Royale Zoologique de Belgique,
Avenue des Nations 50, Brussel.
Société Royale de Botanique,
Jardin botanique de l'Etat, Brussel.
Société belge de Géologie, de Paléontologie et
d'Hydrologie, Palais du Cinquantenaire, Brussel.
L'Union des Entomologistes belge,
Directeur Mons. F. Derenne-Meyers,
Avenue Louis Lepoutre 90, Ixelles-Brussel.
Université de Liège, Instit. Botanique.

BRAZILIE.

Instituto biologico de defesa agricola et animal,
Caixa dupla 2821, Sao Paulo.
Jardin Botanique do Rio de Janeiro.
Museu Nacional do Rio de Janeiro,
Quinta da Boa Vista.
„Rodriguésia”, Jardim Botânico-Gavea-Rio de
Janeiro.

BULGARIJE.

Kgl. Naturhist. Museum in Sofia — Kgl. Palais.
Société Bulgare des Sciences Naturelles, Sofia.

CANADA.

Ann. de l'Acfas: Ass. Can. Franc. pour
l'avancement des sciences, Montreal-Canada.

DUITSCHLAND.

Badische Landessammlungen für Naturkunde,
Erbprinzenstrasse 13, Karlsruhe i. B.
Bibliothek des Naturw. Vereins,
Schloss Osnabrück.
Deutsche Akademie der Naturforscher zu Halle,
Friedrichsstr. 50 a, Halle S.
Deutsch-Ausländischer Buchtauch,
Unter den Linden 38, Berlin N. W. 7.
Deutsches Entomologisches Institut,
Gosslerstrasse 20, Berlin-Dahlem.
Gesellschaft für Höhlenforschung u. Höhlenkunde,
Hornstrasse 6, Berlin S. W. 61.
Nat. Hist. Verein. der Preuss. Rheinl. und
Westfalens, Maarflach 4, Bonn.
Naturw. Verein für Bielefeld und Umgegend,
Stadtbücherei Alter Markt 1, Bielefeld.
Naturwissenschaftlicher Verein,
Städtisches Museum, Bremen.
Naturhistorisches Museum, Lübeck.
Naturw. Gesellschaft zu Chemnitz, Sachsen.
Oberhessische Gesellschaft für Natur- und
Heilkunde, Giessen.
Senckenbergische Naturf. Gesellschaft,
Frankfurt am Main.
Verein für Naturwissenschaften an der Techni-
schen Hochschule in Braunschweig.
Zoologisches Museum der Universität Berlin,
Bücherei, Invalidenstr. 43, Berlin N 4.

ENGELAND.

British Museum General Library,
Cromwell Road, London S. W. 7.

The Imperial Institute of Entomology,
41, Queensgate, London S. W. 7.

FINLAND.

Societas pro Fauna et Flora Fennica,
Kaserngatan 24, Helsingfors.
Suomen Hyönteistieteellinen Seura (Finische
Entom. Gesellschaft) Snellmaninkatu 5, Suomi.

GRIEKENLAND.

Zoölogisch Instituut en Museum der Universiteit
van Athene.

ITALIE.

Laboratorio di Zoologia generale et Agraria
del R. Istituto Superiore Agrario
in Portici-Napoli.

OOSTENRIJK.

Naturhistorisches Museum, Burgring, Wien.
Zoologisch-Botanische Gesellschaft,
Mechelgasse 2, Wien.

POLEN.

Musée Zoologique polonais, Varsovie (Pologne).

SOVJET-REPUBLIEK.

Institut des Recherches biologiques et de la Sta-
tion biologique de l'Université de Perm,
U. R. S. S. Russie, Perm, Zaïmka.
Gesellschaft z. Naturschutz, Moskou B.
Grusinskaya 17.

SPANJE.

Instituto forestal de Investigaciones y experiencias,
La Moncloa, Madrid (8).

TRANSVAAL.

Die Nasionale Museum, Bloemfontein Z.-Afr.

TSJECHO-SLOWAKYE.

Deutsche Naturw. mediciner Verein für
Böhmen „Lotos”, Taborska 48, Prag II.
La Faculté des Sciences de l'université Charles
à Pragua, Albertov. 6, Praha II.

V. S. AMERIKA.

Academy of Natural Science,
Philadelphia P. A., U. S. A.
Library.
The American Museum of Natural History
77 th Street and Central Park West,
New York N. Y.
Library New York State College of Agriculture
Ithaca, New York U. S. A.
Smithsonian Institution (Library),
Washington U. S. A.

ZWEDEN.

Kungl. Universitetets Bibliothek, Uppsala.
Universitets-Bibliothek, Lund.

VERSLAG
DER MAANDELIJKSCHE VERGADERING
OP WOENSDAG 4 JANUARI L.L.

Aanwezig, de dames: Mevr. Barendrecht-Hoen en Kemp-Dassen, en de heeren: Jos. Cremers, J. v. Oppen, P. Marres, G. Barendrecht, P. Bingen, Edm. Nyst, H. Jongen, A. Nulens, P. Wassenberg, D. v. Schaik, W. v. Schaik, Panhuysen, Th. Heyen, Br. Christophorus, Br. Ezechiël, M. Rongen, J. Maessen, E. Kruytzer, Th. van Rummelen, D. v. d. Gugten, L. Grégoire, Br. Bernardus, Pater van Heyst. Een handteekening onleesbaar.

De **Voorzitter** van het Genootschap, Rector Jos. Cremers, sprak in zijn openingswoord hartelijke wenschen uit ter gelegenheid van de intrede in het nieuwe jaar, waarbij hij de hoop en het vertrouwen uitsprak, dat alle leden hun lidmaatschap zoo zullen opvatten, dat daaruit aller streven valt op te maken, om 1939 zoowel voor het Genootschap als voor het Museum een goed, gelukkig en vruchtbaar jaar te doen zijn.

Mr. **L. B. J. van Oppen**, Oud-Burgemeester van Maastricht, eereid, heeft zich bij de door den voorzitter naar voren gebrachte wenschen ten volle aangesloten.

Hij hoopte echter, dat het niet alleen het Genootschap en het Museum goed zou blijven gaan, maar dat ook aan Rector Cremers in de toekomst alle voorspoed en voldoening over zijn werk zouden ten deel vallen. Mr. van Oppen memoreerde, dat Rector Cremers met ingang van 1 Januari 1939, althans officieel, afscheid had genomen als Conservator van het Museum, en spreker maakte zich daarbij tot tolk van alle aanwezigen door aan Rector Cremers de verzekering te geven, dat men het algemeen betreunde, dat de Voorzitter een leeftijd had bereikt, waardoor hij genoodzaakt was zijn levenstaak officieel te beëindigen.

Mr. L. van Oppen memoreerde, dat het Natuurhistorisch Genootschap en het Museum zijn geworden wetenschappelijke instellingen van den eersten rang, waar verschillende personen, die hun studies beëindigden, de wetenschappelijke stof opdeden voor hun dissertaties.

Het Museum van het Natuurhistorisch Genootschap heeft thans een verzameling, welke elders bijna niet te vinden is.

Met nadruk wees Mr. van Oppen erop, dat dit hoofdzakelijk is te danken aan Rector Cremers, aan zijn activiteit, zijn vele relaties en zijn breede deskundigheid als Conservator voor dit Museum.

In artikelen in het Maandblad van het Genootschap en in de dagbladen is groote, breede waardeering voor dit werk vastgelegd, welke Rector Cremers ten volle heeft verdiend.

Tot slot sprak Mr. L. B. J. van Oppen de hoop uit, dat de Voorzitter nog lang de vergaderingen van het Natuurhistorisch Genootschap zou blijven leiden op de hem eigen en zoo aantrekkelijke manier.

Rector Cremers sprak op deze eenvoudige, sympathieke hulde, waarmee de aanwezigen van ganser harte instemden, op hartelijke wijze dank en gaf te verstaan, hoezeer het Genootschap en het Museum zijn aandacht en liefdevolle belangstelling hadden.

De **Voorzitter** doet de volgende mededeelingen:

In 't veld tusschen Bilsberbaan en Tongersche weg, Maastricht, werd den 11den December l.l. een Kauw, *Coloeus monedula spermologus* (Viell.) geschoten, die aan een zijner pooten een ring droeg met 't opschrift: **MUSEUM GÖTEBERG SWEDEN 27527**.

't Beestje bevond zich tusschen een troep roeken, *Corvus frugilegus frugilegus* L.

De heer Tulkens gaf van 't geval kennis aan Götesberg en kreeg bericht, dat de bewuste vogel als jong op de broedplaats Zärbo, Gästrikland, was geringd op 11-6-'35.

Klaarblijkelijk had degene, die met het ringen belast was geweest, toen een vergissing begaan en het beestje genoteerd als ekster *Pica pica* in plaats van kauw.... Als ekster toch stond de vogel ingeschreven, die toen ring C 27527 had ontvangen.

De **Voorzitter** laat een *Volucella zonaria* Poda zien, gevangen door den heer J. C. Rijk te Meerssen, 29-7-1938.

De larven van deze mooie, groote vliegen leven in hommel- en wespennesten.

We hebben hier te lande een zestal *Volucella*'s. Blijkens de „nieuwe naamlijst van Nederlandsche Diptera” door F. M. v. d. Wulp en Dr. J. C. H. de Meyere, was bij 't verschijnen dezer lijst in 1928 *Volucella zonaria* P. slechts bekend uit Leiden, één exempl.; Vogelenzang, één ex.; Rhede, één ex. De verschillende aanvullingen dezer lijst in latere jaren hebben geen nieuwe vondsten vermeld.

Maar in 't Maastrichter Museum bevindt zich een ♀, met vindplaats Maastricht, zonder datum (waarschijnlijk aldaar gevangen tusschen 1913—1917). 't Exemplaar van den heer Rijk uit Meerssen, door hem aan ons Museum afgestaan, is derhalve de vijfde vondst in Nederland.

In *Lambillionea*, het orgaan van de „Union des Entomologistes belges”, 38ste Jrg., December 1938, vind ik „Insectes intéressants récoltés par le „Cercle des Entomologistes liégeois”. Hier staat *Volucella zonaria* Poda aangegeven als zeldzaam voor België, terwijl ze in de buurt van Luik vrij zeldzaam zou zijn.

De Bergpatrijs *Perdix perdix perdix* L. mutatio „montana” (= *Perdix montana*, Gmelin).

Naar aanleiding van een artikel door P. A. Hens in 't zoo pas verschenen Decembernummer 1938 van „Limosa”, orgaan der club van Nederlandsche Vogelkundigen, in welk artikel ook vermeld staat een exemplaar dezer allerzeldzaamste mutatie van de patrijs, dat zich bevindt in de collectie Nillessen in 't Natuurh. Museum te Maastricht, laat de Voorzitter dit exemplaar zien. 't Is een ♀, geschoten 23-9-1907 te Terborg (G.).

FALSIFICATIES.

Bij 't opruimen van „allerlei rommel” viel me een dezer dagen 'n doosje in handen waarin, keurig in watten verpakt, 'n goliathkever.

En plots schoot me weer te binnen, de wonderlijke historie met dit exemplaar van *Goliathus druryi* M. L., eenmaal beleefd.

Ruim dertig jaar geleden was ik, omstreeks Kerstmis, in de Geulemer grotten op zoek naar vleermuizen. En nog zie ik — als gebeurde 't gisteren — hoe mijn gids in één der donkerste hoeken van de krocht wat oprapte, althans gebaarde alsof.... En hij vertoonde aan mijne verbaasde blikken iets, wat men op de allerlaatste plaats zou hebben gaan zoeken in de mergelgroeve van Geulem. In zijn hand lag... 'n doode goliathkever, 'n bewoner van tropisch Afrika. En nu nog doet 't me deugd, als ik denk aan 't onschuldig gezicht van den goeden man, die stokstijf volhield, dien „grooten worm” daar net gevonden te hebben en hem me graag wilde afstaan. „Neen, neen, ik behoefde hem er niks voor te geven; hij was blij me een plezier te kunnen doen. Maar ja, de tijden waren slecht; hij had vrouw en kinderen en weinig verdiensten. De vondst van zoo'n „worm” en dan juist in presentie van een liefhebber, zooals ik was, was een buitenkansje”, zoo ratelde hij door.

Goliath-kever.

De „liefhebber” dacht er 't zijne van. Als men in Geulem aldus handelde met 't groene hout — want tot 't groene hout meende ik me op dat oogenblik te mogen rekenen — wat had dan aldaar het dorre te verwachten en hoe zouden gewone toeristen worden beetgenomen door dezen leeperd, die klaarblijkelijk beschikte over een ruim betrouwen in de menschelijke onwetendheid en over een nog ruimer geweten. Ik vond 's mans poging om de Limburgsche grotten-fauna te vermeerderen met een reuze-kever uit Afrika, zóó origineel, dat ik 't niet van me kon verkrijgen om ze onbeloond te laten. *Goliathus* verhuisde in mijn bezit en is daarin nu al meer dan 30 jaren gebleven, al is hij in den loop der jaren, zooals ik zei, terecht gekomen tusschen allerlei rommel.

Dit was de eerste falsificatie, welke ik in de Limburgsche grotten beleefde. Maar ze zou niet de laatste en evenmin de ergste zijn.

Eertijds bloeide er te Maastricht een vereeniging onder den naam van „Société des Amis des Sciences, Lettres et Arts”. Die was hier al meer dan 100 jaren geleden, want in de boekerij van ons Museum bevindt zich een lijvig handschrift van J. L. Franquinet, getiteld: „Réflexions sur les Objections faites par Monsieur Davreux, relativement à une notice sur son mémoire des calcaires Magnésiens par J. L. Franquinet, lue à la séance générale des amis des sciences, lettres et arts, le 2 juillet 1827.”

En een ander van meer bescheiden omvang: „Mémoire sur un moyen simple et facile de faire des Lentilles pour Loupes et Microscopes, lu à la séance etc du mois d'Avril 1832..”

En nog een derde zeer uitgebreid: „Notice sur les cryptogames des Environs de Maestricht lue à la séance etc du mois de Novembre 1833”. Zooals men ziet, werden in de Société diverse takken van wetenschap beoefend.

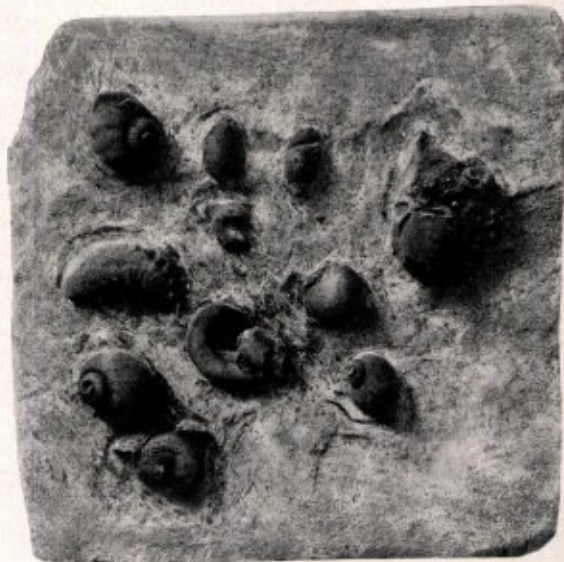
Uit een groote collectie recente schelpen en koralen, welke van les Amis afkomstig is en thans berust in 't Natuurhistorisch Museum te Maastricht, blijkt, dat de leden dezer Vereeniging ook ijverige verzamelaars waren van natuurhistorische voorwerpen.

Dat wisten we ook, dank 't palaeontologisch Museum, hetwelk tot voor ettelijke jaren was ondergebracht in den St. Pietersberg en bestond uit fossiele dierresten van de voormalige Senoonzee. De inhoud van dit Museum is nu door de Enci geschonken aan het Natuurhistorisch Museum van Maastricht. En dat is maar goed ook. De voorwerpen toch, met liefde door les Amis verzameld en door wijlen Dr. Schols, het laatst levende lid der Vereeniging, destijds ondergebracht in den St. Pietersberg, hadden danig te lijden van vocht en stof en dreigden in de groeve verloren te gaan.

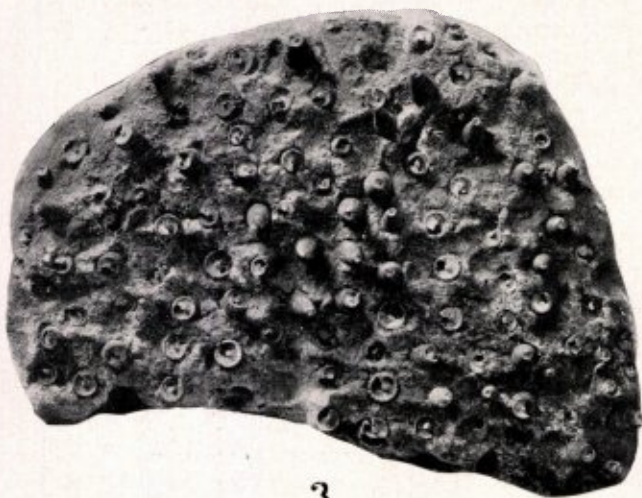
Dat ware heusch jammer geweest, al was het alléén maar, omdat deze collectie ettelijke voorwerpen bevat, wier teniet gaan een onherstelbaar verlies zou geweest zijn, zoo niet voor de wetenschap, dan toch voor 't tot uiting komen der genialiteit, waarmee eenmaal op het gebied van krijtfossielen in Zuid-Limburg is geknoeid geworden.

1

2

3

5

4

Blijkens de hier volgende afbeeldingen hadden er vervalschingen plaats op groote schaal.

Zoo op 't eerste gezicht lijkt afbeelding 1 een mergelblok, waarin een groot aantal krijtfossielen van zeer verschillende aard.

't Is alsof een gelukkig toeval, ongeveer 110 miljoen jaren geleden — zoo oud immers zou het Maastrichter krijt zijn — hier als 't ware een conglomeraat van dierresten uit de Senoonzee heeft geschapen.

Mis hoor!

De schepper van dit conglomeraat was zeer waarschijnlijk een „blokbreker” of gids uit Sint Pieter, die op vernuftige wijze, en gros, deed, wat de natuur minder grootscheeps tot stand bracht. Waar de laatste zoo hier en daar heel zuinig de resten van een of ander zeewezen wist in te betten in 't zand, wat wij later krijt of mergel zouden noemen, schrok onze Sint Pieter naar er niet voor terug, 'n gansche school van diverse zeedieren te laten aanrukken, en in een betrekkelijk klein steenbrok te begraven.....

Hier voor bediende hij zich van fijn gemalen mergel, welke hij vermengde met dun opgeloste schrijnwerkerslijm. Daarvan maakte hij een papje, goot dit in een vorm en stopte er kris kras, hot en haar, allerlei voorwerpen in uit de dierenwereld, welke hij meende, dat geschikt waren om zijn maaksel te doen doorgaan voor een natuurproduct uit 't Maastrichter krijt.

En zoo zien we hier vredig bij elkaar zoo wat haast de gansche voorhistorische tufkrijtfauna vertegenwoordigd. Ik tel er resten van koralen, en bryozoën, van bivalven en cephalopoden, van visschen en sauriërs. „In 't veen let men niet op een turf” luidt een Hollandsch spreekwoord.

Onze falsaris behoefde niet te letten op een fossiel, meer of minder. Klaarblijkelijk heeft hij ze in den loop der jaren ijverig verzameld, en stopte ze nu kwistig in zijn creatie, welke hij straks tegen een zoet winstje zal verkoopen, als onvervalscht natuurproduct uit den St. Pietersberg.....

Zien we in afbeelding 1 niet één enkele gastropode, blijkens afbeelding 2 moeten nu vooral zeeslakken dienen, om 's mans scheppingsdrang tot uiting te brengen. Slechts de poovere rest van maar één tweekleppige, een *Ostrea unguolata*, is hier verzeild geraakt tusschen een aantal buikpootigen.

Toch is de bedrijver van zooveel wetenschappelijke snoodheid tot nog toe ietwat eerlijk gebleven.

De fossielen, waarvan hij zich bij zijn vervalschingen bediende, waren allemaal afkomstig uit 't Maastrichter krijt.

Erger maakt hij het, waar we hem bezig zien in afbeelding 3.

Hier schrikt hij er niet voor terug, allerzonderlingst om te springen met geologie en palaeontologie. Hij heeft, naar 't boven beschreven recept, een steen vervaardigd uit de krijtperiode, het tweede tijdperk dus van onze aardgeschiedenis en geneert zich niet, om in dien steen, mannetje naast mannetje — een gansch regiment *Cerithium plicatum* Brug. te stoppen...., maar vergeet, dat in 't tweede tijdperk van 't bestaan dezer *Cerithium* nog

geen sprake was. Die toch dateert eerst uit de derde periode, het Tertiair.

Eenmaal zoover op 't pad der boosheid, vervalt onze man immer van erger tot erger en schrikt niet meer terug voor het plegen van het grofste bedrog. „Abyssus abyssum invocat”.

Zie hem maar bezig in afbeelding 4. Hier brengt hij in éénzelfde mergelblok, resten samen van dieren uit het tweede en uit het vierde, 't huidige tijdperk.

Klaarblijkelijk heeft hij zich voorzien van een portie schelpen, opgeraapt ergens langs 't strand onzer Noordzee en gaat daarmee aan 't creëren van de meest onmogelijke combinaties op palaeontologisch gebied.

De geschiedenis verhaalt van de Beringersche of Würzburger „Spottsteine” uit 't laatst van de 18de eeuw en vertelt, hoe de bedrijvers van die vervalschingen steeds driester te werk gaande, eindigden met den goeden naieven professor Beringer een voorwereldlijk baksel te laten vinden, waarop stond „Vivat Beringerius”.

Onze Sint Pietersche falsaris was mooi op weg de Würzburger collega's misschien nog te overtreffen.

Want, waar hij, blijkens afbeelding 5, er geen bezwaar in zag, om een paardebots te doen doorgaan voor een fossiel uit 't Maastrichter krijt, zie ik hem best in staat om, ware hij zoo voortgegaan, nog eens de resten van menschenlijke ledematen te metamorphiseeren in die van een tijdgenoot van de Maashagedis.

En zóó hadden we dan gekregen: „homo testis Mosasauri camperi” — de mensch, die leefde ten tijde van den Mosasaurus — 'n niet onaardig pendant van dien anderen: „homo diluvii testis et theoskopos” — de mensch, getuige van den zondvloed en die God heeft gezien.....

Jos. Cremers.

WILDE KAMPERFOELIE. (LONICERA PERICLYMENUM L.)

Kamperfoelie behoort tot de weinige inheemsche houtgewassen, die zich door winden van den stam om andere omhoogslingeren en dus als een echte liane opgevat kan worden.

De stammen winden altijd van links naar rechts; de eerste winding begint meestal op $\pm \frac{1}{2}$ meter hoogte.

Aanvankelijk drukken ze zich los tegen de steunplant aan, maar langzamerhand kunnen ze tot 3 à 4 cm diep in den houtstam groeien. Ofschoon hierbij veel afhangt van de hardheid van 't hout, maken ze ten slotte zelfs in den hardsten stam diepe groeven. Hierbij valt op, dat stammen der Kamperfoelie onder elkaar geen groeven maken.

Natuurlijk tracht de steunstam zich tegen den opdringer te verweren. Meestal is dit echter vergeefsche moeite en 't lukt hem maar zelden, de Kamperfoelie-windingen door woekering van weefsels te overgroeien. Bijna altijd wint de Kamperfoelie het en als deze eenmaal de toppen van een boom of heester bereikt heeft, legt ze haar vertakkingen over deze heen en beneemt ze niet alleen

licht en lucht, maar trekt ze ook nog naar beneden.

In den strijd tusschen Kamperfoelie en Bosch-rank (*Clematis vitalba*) krijgt de laatste de overhand, omdat ze aanmerkelijk hooger kan klimmen. Deze windt zich met de steeltjes der zijblaadjes ringvormig om een andere plant of voorwerp en werkt zich op deze manier steeds hooger op. De stammen zelf winden niet, maar blijven loodrecht naar boven of beneden gericht.

Wanneer Kamperfoelie en Klimop op jongen leeftijd bij elkaar groeien, krijgt de eerste spoedig de overhand door den snelleren groei. Wanneer Klimop reeds hoog in een boom geklommen is, kan Kamperfoelie haar weinig deren, tenzij ze den ondersten Klimopstammen te veel licht en lucht afsluit.

In 't Hoovenderbosch (Hoensbroek) klimmen Kamperfoelie en Hop tot 8 meter hoog in Lorke-boomen. Hop is ook rechtswindend en kan wel 12 meter klimmen.

Een voorkeur voor bepaalde houtsoorten schijnt niet te bestaan. Men kan tenminste Kamperfoelie om alle inlandsche boschgewassen aantreffen, zelfs om Adelaarsvaren, hooge Havikskruiden, enz., en om allerlei uitheemsche coniferen en loofhout kan men haar gemakkelijk kweeken.

Als takken van Kamperfoelie niet voldoende steun vinden, vindt men er soms 5 tot 8 onder elkaar vervlochten, als een dik koord.

Men kent ook een vorm, die meer struikvormig blijft en maar heel korte windingen maakt: *f. fruticosa* Zabel. Of deze identisch is met var. *belgica* Ait.?

In den tijd, dat er nog wandelstokken gebruikt werden, vervaardigde men deze ook wel van houtstammen met Kamperfoelieranken.

Sommigen hechten er de meeste waarde aan, als de windingen nog op den stok uitpuilden, anderen als deze er diep ingedrongen waren; of ook wel haalde men de windingen er zoo mogelijk uit, zoodat dan diepe groeven te zien waren.

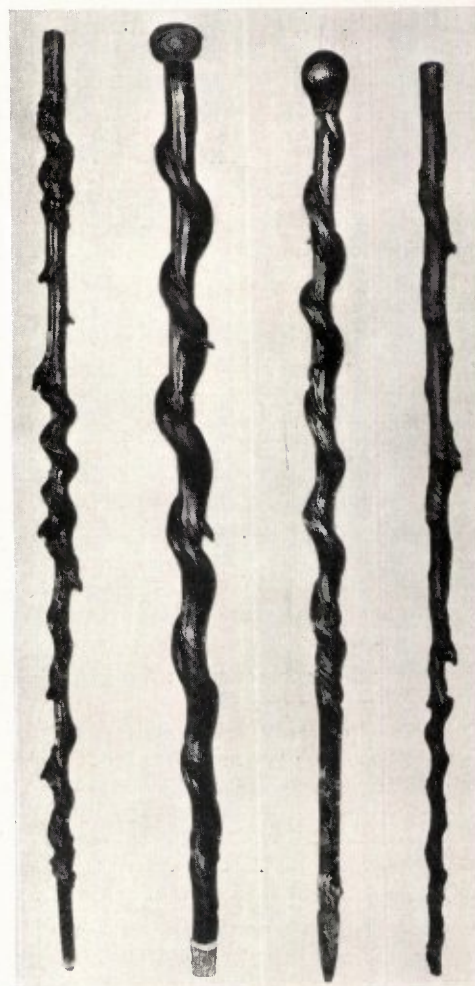
De bladen zijn zeer kort gesteeld en tegenovergesteld; smaller of breder elliptisch met stomper of spits top; 4—6 cm hoog bij 1½—3 cm breed; van boven geheel kaal, van onder in de jeugd en soms ook later nog behaard. Beiderzijds sterk behaard blijvende bladen (*f. hirsuta* Rouy) zijn zeer zeldzaam.

Van boven zijn ze donker groen, iets glanzend of dof en iets blauwachtig berijpt.

De bladen hebben meestal gave randen. Bij *f. quercina* West. = *f. quercifolia* Ait. = var. *sinuata* Desl. zijn de bladen bochtig dieper of ondieper getand, de tanden stomper of spits, zoodat ze meer op die van onze inlandsche, of meer op sommige exotische eiken gelijken.

Struiken, waarbij alle bladen dezen vorm bezitten, zijn alleen in kultuur bekend, evenals een vorm van deze Eikbladkamperfoelie met witgerande bladen. In 't wild komt deze bladvorm alleen aan waterloten voor.

Diep ingesneden bladen (*f. laciniata* Bag.) zijn zeldzaam. Bij een familielid van de Kamperfoelie,

Wandelstokken van Wilde Kamperfoelie.
Kamperfoelie-windingen naar buiten.

de Sneeuwbes, komen zulke bladen veel voor.

Bladen in kransen van 3—5 vindt men vaak, soms gecombineerd met den eikbladvorm.

De bloemen zitten in 'n 10—15 bloemig hoofdje, eindelings in den oksel der bovenste bladen.

Iedere bloem is een 2—2½ cm lange kroonbuis en tweelippige kroonzoom, van buiten wit of roodachtig en beklierd, van binnen wit, bij 't verbloeien geelachtig.

De knoppen met knotsvormigen en naar boven gerichten top, beginnen zich pas tegen den avond te openen. Eerst komt een heel klein gaatje midden op den top, daarna wijken de kroonslippen uit elkaar, de bovenlip naar boven en achter, de onderlip, met een lang aanhangsel, naar beneden. Nu gaan ook de meeldraden en de stijl, die iets langer is, naar beneden, maar terwijl de meeldraden langzaam weer naar boven buigen, blijft de stijl naar beneden gericht. Daar deze langer is dan de meeldraden, blijft spontane zelfbestuiving uitgesloten.

Om ook nog te verhinderen, dat insekten zelfbestuiving teweeg zouden brengen, draait 's avonds bij 't opengaan der bloem, de stijl met den reeds rijpen stempel naar terzijde, zoodat de insekten den

stempel niet aanraken. Den tweeden avond, als de stijl rechtuit steekt, hebben de helmknoppen reeds hun stuifmeel laten vallen en kan in dit stadium ook geen spontane zelfbestuiving plaats hebben.

De bloemen beginnen omstreeks vijf uur 's namiddags te geuren. Dit duurt den heelen nacht door tot ongeveer 's morgens negen uur. De geur is buitengewoon fijn en reeds op afstand te genieten.

't Is nog niet gelukt, dit parfum kunstmatig te bereiden.

Tegen de schemering komen de Pijlstaarten aanvliegen, die met lange tong, zooals de Windepijlstaart, gemakkelijk den bodem der lange bloemkroonbuis kunnen bereiken, zonder den stempel aan te raken. Ze kunnen hoogstens aan de tong wat stuifmeel meenemen. Als werkelijke bestuivers komen andere nachtvinders, Avondpauwoog, Gamma-uiltje, ook hommels en stuifmeeletende zweefvliegen in aanmerking.

De Lindepijlstaart ziet men ook om de bloemen zweven, maar met zijn korte tong zal hij den honig moeilijk kunnen bereiken.

In Belg. Limburg heeft B a g u e t struiken waargenomen met steeds reuklooze bloemen.

De bloeitijd begint in Juni. Dan komt er een pauze tot eind Juli en na een tweede pauze bloeit ze in den herfst nogmaals.

Men kweekt een *f. serotina* Ait. = *L. semperflorens* Goldr., die van Juli tot September doorbloeit. Hierbij is de bloemkroon van buiten altijd rood en geel, bij 't verbloeien ook roodachtig.

Soms vindt men in den oksel der bovenste bladen nog één of meer kleine bloemtrosjes, die later bloeien dan de hoofdeindtros.

In Zweden heeft men ook struiken waargenomen met de helft kleiner bloemen, die van buiten steeds rood gekleurd waren.

De vruchten zijn rondachtige tot ovale, kersroode bessen. Aan den voet is de kelk nog blijven zitten.

Men kan in 't najaar bloemen, onrijpe en rijpe vruchten aan denzelfden struik vinden.

Ze worden door verschillende vogels gegeten. 't Zaad gaat met de uitwerpselen weg, waardoor de verspreiding bevorderd wordt.

Kamperfoelie wordt dikwijls aangetast door een soort luis (*Rhopalosiphon Xylostei*), die niet alleen in de bloemen, maar ook op 't loof huist.

Ze kan reeds bij den eersten bloei in Juni optreden. In de nog gesloten knoppen zitten ze dan om de helmknoppen en stamper, die ze al spoedig bederven. Naar gelang 't begin en de sterkte der invasie, worden de bloemen alle, of gedeeltelijk in haar ontwikkeling tegengehouden. Ze blijven geelgroen van kleur en de kroonvorm wordt soms bijna actiniform of symmetrisch. De kroonslippen kunnen ook vergroeiën. Er kan moeilijk bevruchting meer plaats vinden. Wel kunnen deze abnormale bloemen nog geuren.

Ook op de andere deelen kunnen de parasieten remmend werken. De nieuwe zijloten, met of zonder eindbloemknoppen, krijgen maar heel korte internodiën, die niet meer de kracht hebben om te

winden en slechts zwak-kurketrekervormig gekronkeld naar beneden hangen.

Deze groene bloemen, virescentie, zijn reeds lang onderzocht door V u i l l e m i n (Bull. Soc. Scient. de Nancy, Vol. V 1904).

Een heel zeldzame afwijking is meer dan een eeuw geleden waargenomen door onzen landgenoot A. de K o n i n g. In 1827 heeft hij deze beschreven en afgebeeld in: Bijdrage tot de Natuurk. Wetenschappen: Eene wanschapeheid der bloemen van *L. Periclymenum* (Boschkamperfoelie). Hierbij waren twee en drie normale bloemen in elkaar gegroeid. Deze vermeerdering der bloemkroon ging gepaard met vermindering van meeldraden en vruchtbeginsels.

In 't bekende werk van M. M a s t e r s over plantenteratologie, vindt men een vorm van *L. Pericl*, met bloemen zonder bloemkroon vermeld.

De naam *Lonicera periclymenum* werd er door Linnaeus in 1753 aan gegeven.

Lonicerus zelf noemt de plant in zijn Kruidtboek 1557 Geissblad, Caprifolium. Hij beschrijft geen andere Lonicerasoorten.

A. De Wever.

VISCUM ALBUM EN DE VOEDSTERBOOMEN.

Naar aanleiding van het artikel van den Heer A. De Wever over voedsterplanten van *Viscum album* in afleveringen 4 en 5 van de vorige jaargang van het Maandblad, zou ik gaarne nog een paar aanvullingen willen doen. Het betreft echter niet het voorkomen van die bekende woekerplant in Limburg of Nederland, maar de plaatsen zijn gelegen in het buitenland. In het gebied van de Hils en Hildesheimer Wald in Duitschland zag ik ze in groote hoeveelheid in allerlei boomen, maar in den tuin van een klein huisje groeiende ze op eenige pruimeboomen in goed ontwikkelde exemplaren. Welke *Prunus* dit is geweest, durf ik niet te zeggen, waarschijnlijk een der gewone eetbare pruimesoorten. Het waren geen hexenbezems. Dit voorkomen trof mij bijzonder, daar ik hiervan nog nooit gehoord had.

Bij Guebwiller in den Boven Elzas trof ik ze nog aan, groeiende op geheel andere boomen, n.l. op *Abies*. (Mogelijk waren het exemplaren van *Picea*, dat weet ik momenteel niet meer met zekerheid te zeggen). De heer De Wever noemt ook even terloops het voorkomen in het buitenland op coniferen, geeft echter niet aan op welke. De boomen maken deel uit van een bosch ten Z. van Guebwiller en staan bij het pad van Münsterreckerle over Peternit naar het westeinde van genoemde stad. Ze zijn fors, met stamdikten van 3 tot meer dm. Ik zag daarop slechts kleine exemplaren van *Viscum* met enkele vertakkingen, op hoogten van 5 meter en meer. De boomen, waarop ze voorkomen, vallen alle van verre reeds op, doordat de stammen verdikt zijn bij de plekken, waar de woekerplant groeit.

P. Kruizinga.

ABONNEERT U OP:

„DE NEDERMAAS”

LIMBURGSCH GEILLUSTREERD MAANDBLAD,

MET TAL VAN MOOIE FOTO'S

Vraagt proefexemplaar:

bij de uitgeefster Drukk. v.h. Cl. Goffin, Nieuwstraat 9.

Prijs per aflevering **fl. 0.40** — per 12 afleveringen franco per post
fl. 4.-- bij vooruitbetaling, (voor Buitenland verhoogd met porto).

Hierlangs afknippen.

BESTELKAART VOOR BOEKWERKEN

Aan Drukkerij v.h. CL. GOFFIN

Nieuwstraat 9,

MAASTRICHT

Ter Drukkerij voorh. Cl. Goffin, Nieuwstraat 9,

is verkrijgbaar:

De Nederlandsche Mieren en haar Gasten

door

P. H. SCHMITZ S. J.

(146 bladzijden, met 56 figuren).

Ingenaaid fl. 1.90, gebonden fl. 2.40 per exemplaar.

Dit mooie boek is, om wille van inhoud en **stijl**, zeer geschikt als **leesboek**
op Hoogere Burgerscholen, Gymnasia en Kweekscholen.

Ondergeteekende wenscht te ontvangen:

.....ex. **Avifauna der Nederlandsche Provincie Limburg**

* Ingenaaid à Fl. 9.50 per stuk | plus 50 ct. porto
* Gebonden á Fl. 11.— per stuk

.....ex. **Aanvullingen** à Fl. 1.50 p. stuk, plus 15 ct. porto.

Adres:

Naam:

.....
.....

* Doorhalen wat niet verlangd wordt.